

VEAIC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Și toamna e frumoasă...

Foto : A.P.N.

DIN SUMAR :

- O lectură pasionantă: codul genetic
- Exemplul lui Wells ● Au fost găsiți 25 de Tarzani. Dar nu sînt toți! ● Familia și climatul ei ● Există hazard?

Un stil de muncă și conducere

Unul din factorii definitori care caracterizează viața politică internă a țării noastre este, desigur, consecvența cu care e aplicată politica elaborată de partid. Măsurile practice care rezultă din documentele programatice adoptate de Conferința Națională din vara aceasta sînt traduse în viață în mod sistematic și pe cele mai diverse planuri.

După constatarea de lucru de la Comitetul Central al partidului, care a analizat un vast complex de probleme și a preconizat soluții cu aplicare imediată sau de perspectivă, au urmat vizite de muncă ale secretarului general al partidului în județe și centre industriale cu o pondere importantă în economia țării — ca Hunedoara, Valea Jiului, Sibiu sau la exploatarea forestieră din Valea Gurghiului.

Cu toate aceste prilejuri, conducerea partidului nostru procedează la un dialog viu, deschis, la un schimb creator de idei cu oamenii muncii, care pun în lumină aspectele esențiale ale problemelor și creează premise sigure pentru cea mai justă soluționare a lor, indiferent dacă e vorba de organizarea producției industriale și sporirea eficienței ei, de mecanizarea agriculturii sau zootehniei ori de probleme de viață ale celor ce muncesc.

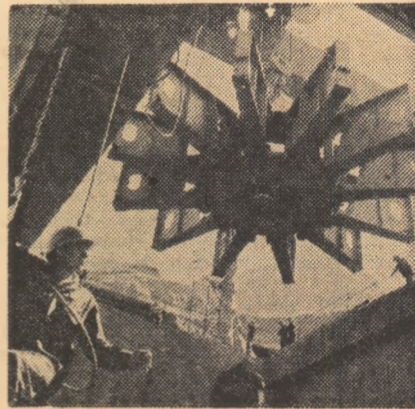
Evident, în cursul acestor analize temeinice ies la

ieală nu numai rezultate îmbucurătoare, ci și carențe care se cer înlăturate, sînt formulate idei noi și propuneri prețioase. Cuvîntările și observațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, întemeiate pe cunoașterea aprofundată a stărilor de lucruri, sînt autentice izvoare de învățăminte nu numai pentru colectivitățile cărora le sînt adresate, ci pentru toți cei care au de făcut față unor situații similare, deschid noi căi de abordare a problemelor și noi perspective și de aceea sînt prețioși salutați cu o bucurie și o însuflețire unanime pornite din inimă. Observațiile făcute, de pildă, de secretarul general al partidului nostru asupra muncii organelor locale din Valea Jiului, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat ca toate organismele să acționeze în mod unitar, să soluționeze totdeauna din vreme problemele pe care le ridică munca, viața, și a cerut în general un înalt spirit de răspundere celor ce girează conducerea unor colectivități, constituie o chemare ce a fost auzită de toți cei ce activează în viața economică sau socială, indiferent de locul ocupat în scara ierarhică. O chemare către o muncă însuflețită de spiritul unei înalte responsabilități sociale, către o muncă de perspectivă și în același timp apropiată de nevoile de fiecare zi ale celor ce lucrează efectiv în fabrici și pe ogoare.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Hidrocentrala de la cota 1600 m.

Un duduit de motoare care amintea decolarea unui mare avion modern a vestit începutul unei experiențe fără precedent: transportarea la o altitudine de 1600 metri a transformatorului de 312 tone construit de o uzină din Zaporojie pentru hidrocentrala de la Nurek, lângă Dușanbe, capitala R.S.S. Tadjice. La start — gara cea mai apropiată de hidrocentrală, pînă unde agregatul fu-

Montarea unui generator la Nurek
Foto: A. Goreacev (A.P.N.)

sese adus cu trenul — erau aliniate patru autotractoare puternice, îndărătul lor o platformă specială pe care fusese încărcat transformatorul iar în coada acestui original convoi încă un autotractor de „siguranță“.

Operația fusese minuțios pregătită cu mult timp înainte. Cînd pînă la sosirea transformatorului în gara Elak au mai rămas șapte zile, pe una din cele două șosele care leagă această localitate de șantierul hidrocentralei circulația a fost întreruptă. După care a fost verificat fiecare metru de drum. Autotractoarele care urmau să transporte enorma încărcătură au fost supuse unui riguros control tehnic. Serviciul meteorologic urmărea necontenit starea vremii pe dificilul traseu. Dificil pentru că, pe lângă că urca pe distanțe de 40 kilometri, la mare altitudine, mai era și presărat cu viraje brusce.

Primii opt kilometri au fost străbătuți în două ore, mult mai repede decît fusese planificat. A urmat apoi un scurt popas. În următoarele cinci ore mașinile au biruit urcușul cel mai dificil. Și din nou un popas, de astă dată mai lung. A doua zi toate cele cinci autotractoare au fost mutate în spatele platformei cu prețioasa încărcătură, spre a o împiedica să alunece la vale. Dar pînă la sfîrșitul drumului „tactica“ a mai fost schimbată de cîteva ori.

Cînd, în sfîrșit, după două zile de emoții și muncă încordată caravana a ajuns cu bine la destinație, hidroconstructorii au întîmpinat-o cu urale. Știau că sosirea pe șantier a transformatorului însemna că peste puțină vreme urma să intre în funcțiune primul agregat.

Dar neobișnuita operație de transportare a transformatorului pentru hidrocentrala de la Nurek n-a fost singura etapă dificilă din viața șantierului. Dificil a fost și încă va mai fi lucrul în zilele de arșiță cînd mercurul termometrelor urcă pînă la 42 de grade la umbră, iar la soare atinge valori de circa 80 de grade. Bătrîni din Nurek povestesc și azi o veche legendă care spune că ar fi fost o vreme cînd pe acele meleaguri arșița doboră păsările în zbor iar oamenilor le tăia răsufierea. Încît, într-o zi un țăran ar fi rostit în culmea disperării: „O, Allah! Nu-ți ajungea un iad, ai mai făcut unul și la Nurek?!“

Cu toate acestea, constructorii de la Nurek au dus la bun sfîrșit pînă în clipa de față cîteva etape importante din construcția uzinei de lumină de pe viciosul Vahș. Acum, clădirea centralei hidroelectrice se înalță semeț de pe fosta albă a riului ale cărui ape au fost evacuate. Ceva mai departe, se conturează nucleul celui mai înalt baraj din lume. Iar dincolo de batardoul amonte se agită valurile proaspetei mări artificiale. În fiecare zi, rîul Vahș varsă în ea 43 milioane metri cubi de apă. Și va continua așa pînă spre sfîrșitul anului, cînd uriașul rezervor va înmagazina 10,5 miliarde metri cubi de apă. Iar în final, surplusul de apă va fi trimis, printr-un tunel de 14 kilometri săpat în inima muntelui, spre stapa de la poalele lui.

PERSPECTIVE

Cu 80 de noduri...

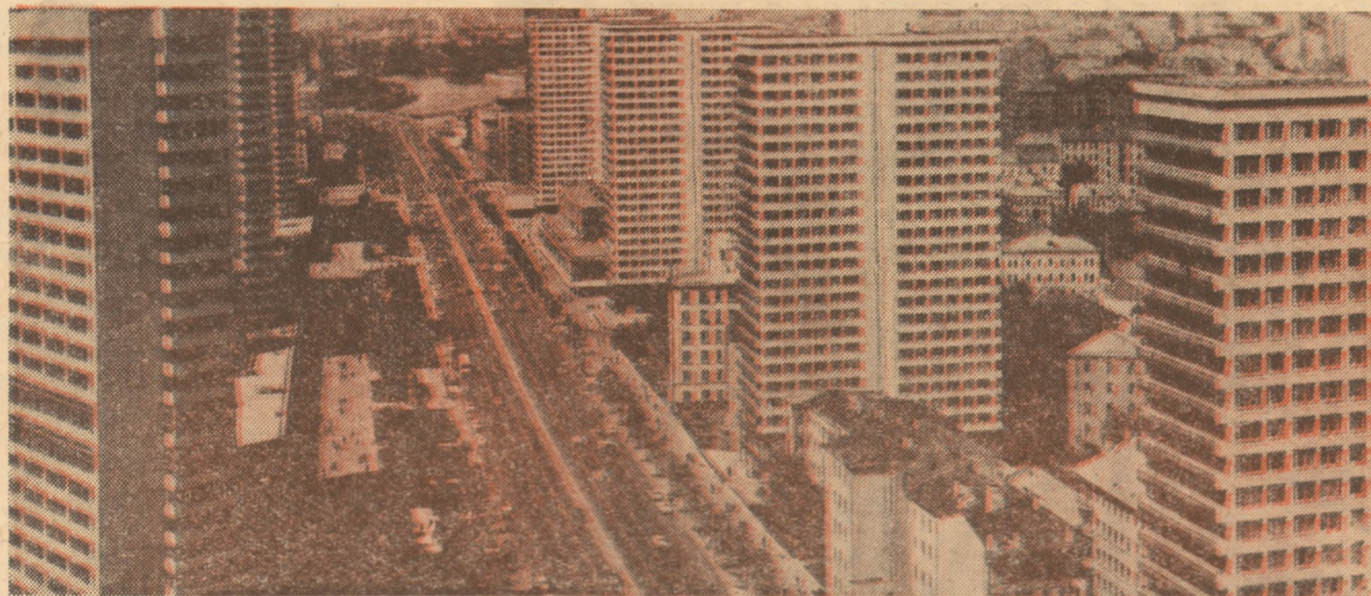
În fața necesității sporirii traficului naval pe liniile maritime nordice, care scurtează simțitor distanțele între anumite zone geografice de pe glob, dar au inconvenientul că o bună parte a anului sînt acoperite de ghețuri, specia-

licelor. De aceea, constructorii navali socotesc că, pentru dezvoltarea traficului în zonele arctice sau antarctice mai indicată ar fi o navă de tip catamaran, ale cărei etrave să funcționeze după un principiu invers. De forma unui pînten submarin, asemănător cu cel folosit de navele de război din secolul trecut, etravele ar sparge gheața de jos în sus, ar ridica-o și ar zvîrli-o în lături de-a lungul bordurilor.

Dar, ceea ce ar fi mai ales ieșit din comun la acest tip de navă, ar fi cocile submarine, tranșa de flotație care trebuie să spargă gheața și care s-ar rezuma la două sau patru suporturi cu

nim recunoscută — din stadiul decideratelor în acela al primelor abordări ale problemei pe scară națională.

În această ordine de idei, trebuie semnalat ansamblul de măsuri luate recent în U.R.S.S. Un număr de decrete prevăd măsuri concrete pentru prevenirea poluării Caspicii, a bazinelor Volgăi și Uralului, pentru utilizarea rațională și apărarea avuțiilor lacului Baikal. Cîteva cifre pot da o idee și mai pregnantă despre amploarea lucrărilor hotărîte prin decretele amintite. Numai în cincisprezece orașe de pe Volga și Kama vor fi construite instalații de epurare care vor necesita in-

Moscova.

Peisaj citadin.
Foto: L. Delisenko

liștil în construcții navale studiază acum construirea unor noi tipuri de spărgătoare de gheață.

Pentru a sparge crusta de gheață, spărgătoarele clasice se ridică oblic cu prova deasupra ei, o strivesc sub greutatea lor, iar blocurile se scurg spre pupa pe sub navă. Acest sistem are însă dezavantajul că, în unele împrejurări, poate duce la avarierea carenei sau e-

o lățime de 2—3 metri și o lungime de 10—15 metri. De altfel constructorii navali recomandă acum nave de tip catamaran și pentru alte scopuri. De pildă pentru transportul submarin al petrolului sau pentru transportul de containere. Pentru portconținere, a căror apariție a revoluționat comerțul maritim, este sugerată formula catamaranului cu sustentanță aerodinamică. În acest caz, suprapresiunea aerului circulînd cu mare viteză sub superstructurile ce ar reuni cele două cocile navei ar face ca ele să se înalțe deasupra apei într-o asemenea măsură, încît rezistența lor hidraulică ar scădea simțitor și deci viteza ar putea spori pînă la 80 noduri.

vestiții de 300 milioane de ruble. Pentru construcția de instalații necesare epurării apelor reziduale a 420 de uzine vor fi investite 700 milioane ruble. Pînă în 1980 urmează să se pună cu desăvîrșire capăt evacuării apelor industriale neepurate și a apelor menajere din toate orașele aflate în bazinele Volgăi și Uralului.

Dar iată și un exemplu de ceea ce s-a și putut înfăptui. În ultimii ani, aerul Moscovei a devenit mult mai curat și mai sănătos decît înainte, datorită faptului că în uzinele și fabricile din capitala U.R.S.S. au fost puse în funcțiune 7000 de instalații pentru captarea gazelor, pulberilor și cenușii, iar mai bine de 200 întreprinderi industriale care poluau aerul au fost evacuate din Moscova.

De acum înainte, nici o întreprindere sovietică nu va mai putea începe să producă fără a fi instalate în prealabil instalațiile de epurare. În același timp s-a trecut la introducerea pe scară largă a unor procedee de fabricație fără apă sau de utilizare a apei în circuit închis, spre a preveni poluarea apelor curgătoare și scăderea resurselor de ape potabile.

Pe de altă parte, lupta împotriva eroziunii solului și lucrările de împădurire (două milioane de hectare pe an) devin adevărate cauze naționale. Iar într-un număr de 100 de rezervații naturale se studiază amănunțit sistemele ecologice și se fac experiențe de utilizare a faunei și florei în vederea selecționării și hibridării.

CE SE DISCUTĂ

Ocotirea mediului ambiant

Protecția mediului ambiant, utilizarea corectă, inteligentă a resurselor naturale, prevenirea poluării aerului și apelor au început să treacă — dat fiind importanța lor excepțională acum una-

actualitatea
calitatea actualit
teea actualitatea act
actualitatea actualitatea
litatea actualitatea actual
actualitatea actualitatea
litatea actualitatea actual
actualitatea actualitatea
litatea actualitatea actualit

Au fost găsiți 25 de Tarzani. Dar nu sînt toți!

Contemporanii noștri, oamenii din paleolitic

Pentru antropologi, descoperirea tribului tasadai este poate evenimentul nr. 1 al ultimei jumătăți de secol. Ieșiți din preistorie în 1967, pentru a intra în istorie în 1971, tasadaii trăiesc în sudul mării insule filipineze Mindanao. E o regiune în care Panamin, organizația filipineză pentru protecția indigenilor, veghea mai dinainte asupra unor triburi primitive ca, de pildă, blit și ubos, care trăiesc în cimpie, vinează cu arcul și se indeletnesc cu o agricultură și o zootehnie rudimentare. Dar nimeni nu bănuia că la peste 1500 m altitudine, în jungla de nepătruns, și anume în niște grote presărate pe versantul unui munte trăiesc niște făpturi și mai primitive.

Slipuri

din frunze de orhidee...

Tasadaii au fost descoperiți întâmplător în 1967 de un vînător din tribul blit. Se numea Dafal și era cel dintîi străin pe care îl vedeau tasadaii. Dafal se aventurase adînc în junglă ca să vîneze și se rătăcise. La un moment dat a întîlnit niște oameni care semănau oarecum cu consingeniul lui. Erau mici de statură, cu pielea de culoarea cafelei cu lapte, părul drept sau ușor ondulat și pomeții proeminenți. Bărbații purtau numai un soi de slip din frunze de orhidee, iar femeile o fustă din ramuri de palmier. Nu aveau arme. Vorbeau o limbă derivată din blit manobo. O derivație cu o vechime de șase sau opt secole care permite acum lingviștilor, prin metode statistice și comparative, să stabilească originea acestui trib și anume faptul că tasadaii sînt autohtoni filipinezi. Dar cînd s-au separat ei de alte triburi? Și cum au izbutit să supraviețuiască timp de secole fără agricultură, arme, unelte, case, animale domestice, îmbrăcăminte și chiar fără nici o structură socială?

O comparație între 13 limbi vorbite în această regiune din Mindanao arată că limba tasadailor e mult mai apropiată de aceea a tribului blit decît de alte limbi. Dar nu are cuvinte esențiale ca: orez, arc, săgeată, sare, fier etc., întrucît tasadaii nu cunosc aceste obiecte. S-ar putea ca tasadaii și blit să se fi despărțit acum 600—300 de ani în urma unui război, a unei epidemii sau a unei catastrofe naturale. Fie că tasadaii au părăsit atunci cimpia și s-au refugiat în zona muntoasă, fie că blit au abandonat muntele, s-au stabilit în cimpie și au trecut în epoca fierului, a vînătoriei, agriculturii și creșterii vitelor.

În 1967, vînătorul din tribul blit le-a dat tasadailor, în schimbul unei cantități de betel, o toporișcă, un cuțit și un arc. El a vrut să-i învețe să vîneze. Dar tasadailor nu le trecuse niciodată prin minte să ucidă animale ca să le mînce. Animalele le erau prieteni. Pescuiau, dar nu vînașeră niciodată. Și nu consumaseră nici măcar ouăle păsărilor care trăiau în peștera lor. Cînd au fost întrebați dacă tarantulele sînt veninoase, au răspuns că nu fac nici un rău dacă nu sînt provocate.

Cînd au aflat despre existența acestui trib necunoscut, doi antropologi din cadrul organizației Panamin au hotărît să-l studieze mai îndeaproape. Și, la 7 iunie 1971, începutul istoriei pentru tasadai, un elicopter i-a debarcat într-un arbore, căci jungla era prea deasă ca aparatul să fi putut ateriza. După căutări asidui, în cele din urmă i-au reperat pe tasadai.

Din iunie 1971 pînă în mai 1972, trei cercetători au făcut opt scurte popasuri în mijlocul tribului tasadai. Pentru antropologi și lingviști tasadaii sînt o descoperire de mare preț, aproape un miracol. Căci foarte rar mai

pot fi găsite grupuri umane care să ignoreze istoria, să nu fi suferit influențe exterioare și să nu fi fost tulburate de migrațiuni. Miraculos conservăți printr-o izolare aproape milenară, tasadaii sînt astfel martori ai civilizațiilor preistorice, ceea ce face ca studiul lor să fie de cel mai mare interes.

Tasadaii locuiesc într-o vale îngustă și foarte adîncă, la altitudinea de 1600 m, într-o climă umedă și caldă, de tip ecuatorial, cu ploii regulate și abundente. Jungla e alcătuită din co-

Lobu, un băiat de 10 ani, care se căjără pe liane ca maimuțele.

pacii înalți de pînă la 50 metri, ferigi, orhidee, bambus, bananieri, palmieri etc. Solul e argilos, cleios, străbătut de mici cursuri de apă care se unesc pe fundul văii într-un riu lat.

La circa 150 m deasupra rîului se află trei peșteri ascunse de vegetație. Primele două nu sînt însă folosite; tribul se adăpostește într-a treia, care are 10 m lățime, 10 m lungime și 7 m înălțime. Două focuri, întretinute zi și noapte, sînt singurele semne că acolo e un sălaș omenesc. Nu există obiecte de uz casnic, nici unelte, desene sau alte însemnări pe pereți.

Vara trecută, tribul tasadai avea 25 de membri: 7 bărbați, 5 femei și 13 copii, dintre care 11 băieți. Sedentari, tasadaii trăiesc în comunitate. Nu au căpetenie, nici vraci și nici o ierarhie sau o instituție socială evidentă. Munca e repartizată după puteri.

Tasadaii împart totul, în afară de femei. În cadrul comunității, celula de bază e familia strict monogamă, fără repudieri nici divorț. Soții par a trăi pe picior de egalitate. Bărbații își ajută soțiile să nască și tale cordonul ombilical al copilului cu un cuțit de bambus. Cuplul cel mai vîrstnic, Kulataw și Sikel, are trei copii și doi nepoți. În aceste condiții, cum evită acest trib atît de mic riscurile consangvinității și ale incestului?

Prin exogamie. Aici începe unul din marile mistere ale tribului. Băieții rămîn în grup, dar nu și fetele. Bărbații

se căsătoresc numai cu femei din alte grupe, cărora tasadaii le spun tasanfang și sanduka, dar pe care antropologii nu le-au putut descoperi încă. Prezența altor triburi identice, dar ignorate, în aceeași regiune, promite deci frumoase perspective cercetătorilor. Se pare că atunci cînd grupul ajunge la un număr prea mare de componenți spre a trăi din ce poate culege pe o suprafață de teren rezonabilă, el se scindează spontan. O parte din tasadai pleacă, se stabilește în altă parte și alcătuiește alt trib. Grupurile nu țin

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

suspendați pe liane ca maimuțele. Nimeni nu se depărtează de intrarea peșterii. Resturile mesei de prînz sînt mîncate la cină. După asfințit, focurile sînt întinse și tasadaii se culcă.

Fiecare zi seamănă cu cealaltă: e monotonă, dar sigură. Tasadaii nu-și fac provizii; de altfel nici n-au vase pentru așa ceva. În această climă fără anotimpuri, cu temperaturi stabile, într-un loc unde soarele răsare și apune mereu la aceleași ore, tribul pare că nu are nici noțiunea de calendar. Singurele două principii pe care pare că le aplică constant și metodic sînt: pe de o parte exploatarea moderată, cotidiană și fără abuzuri a naturii, iar pe de alta voința de a-și păstra izolarea la adăpostul peșterii.

Pînă la venirea lui Dafal, care le-a dăruit, cum am văzut, o toporișcă, tasadaii se hrăneau cu igname, banane, ghimber, nuci de cocos, bace (fructe cărnoase, cu pielea subțire și cu miezul zemos, în care se află semințele, ca la struguri — N.R.), miere și ciuperci. Proteinele le erau furnizate de pești, batraciene, crustacee și insecte prinse cu mina. Principala lor uneltă era un soi de țepușă — kalub — folosită la scoaterea tuberculilor din pămînt. Toporul le slujea numai pentru a ascuți și a tăia această țepușă.

Toporul de piatră al tribului tasadai este de tip „protoneolitic” și nu seamănă de loc cu cele descoperite în restul Filipinelor. Foarte rudimentar, el nu e nici ascuțit, nici șlefuit cu mina. De multe ori e aruncat după ce e folosit o dată. Alte unelte: ciocan, pisălog, răzuitoare, sînt simple pietre de formă convenabilă, găsite în albia rîului.

Din 1967, toporișca de fier tinde să înlocuiască toporul de piatră în rolul lui de uneltă secundară. Căci cele trei unelte mai des uzitate continuă să rămînă: kalub-ul, țepușă de extracție, cu o lungime de circa 1,20 m, bis-ul, un cuțit de bambus și kulisong-ul, cu care tasadaii aprind focul prin frecare. Din 1967 pînă în 1971, Dafal a adus tribului tasadai 5 arcuri, 30 de săgeți, 5 bucăți de stofă, un sac, 2 coșuri, 2 toporiști, un cuțit, un ac și 2 metri de fir de cupru pentru cercei. El le-a arătat cum să prepare natek-ul și să folosească arcul, săgețile, capcanele, lancea și toporișca. Dar tasadaii au reacționat selectiv la aceste obiecte și tehnici. Au adoptat cu entuziasm toporișca care nu numai că taie mai ușor, dar le dă posibilitatea să doboare palmieri mult mai groși, să-i despice și să le extragă miezul. Din miezul zdrobit se prepară o prăjitură de amidon numită natek, care de trei ani este mîncarea favorită a tribului. Dar au refuzat arcul, săgețile și lancea. Unui antropolog care le-a adus înapoi o lance abandonată, ei i-au răspuns că nu vād la ce ar putea-o folosi. Au învîțat de la Dafal să pună capcane ca să prindă maimuțe și porci mistreți, dar continuă să rămînă vegetarieni și pescari. Au adoptat așadar uneltele și tehnicile care le ameliorează modul de viață fără a-l tulbura și le-au respins pe celelalte.

Pentru tasadai jungla nu este un „infern verde”. Cu excepția șerpilor pe care îi evită, ei trăiesc în bună înțelegere cu animalele, căci nu sînt vînători. De altfel, la această altitudine fauna e relativ săracă. Dacă și-ar baza alimentația pe vînat, n-ar supraviețui mult timp din cauza exterminării rapide a animalelor din regiune.

La drept vorbind, tasadaii sînt mai mult oameni ai rîului și ai malurilor lui decît ai junglei. Pădurea îi adăpostește, dar le oferă hrană puțină. În schimb rîul abundă în mormoloci, crabii, pești și mai ales broaște, care ajung pînă la 20 cm lungime. Broaștele

(Continuare în pag. a 11-a)

PRIM PLAN

Gentlemanii norocului

Filmul „Gentlemanii norocului“ (scenariul Viktoria Tokareva și Gheorghi Danelia, regia A. Serii) face parte din categoria „Creierului“ și a „Maniei grandorii“. Adică este o comedie în stare pură, fără corpuri străine, fără particula „tragi“ înainte sau determinarea „satirică“ după; o comedie la care se rîde pur și simplu, nu printre lacrimi, cum se întîmplă de vreun deceniu încoace de cînd comedia cinematografică s-a făcut mai „serioasă“ (în schimb au devenit mai „vesele“ genurile serioase); o comedie întoarsă, în sfîrșit, acasă, în limitele teritoriului ei legitim, consacrat prin tradiție.

Ca și filmele lui Oury („Creierul“ se sprijină pe Bourvil, Belmondo, Niven, „Mania grandorii“ — pe Louis de Funès și Yves Montand), „Gentlemanii norocului“ beneficiază de o distribuție strălucită: Evgheni Leonov, Gheorghi Vișin, Saveli Kramarov și Radier Muratov.

Cei patru gentlemani sînt puțin hoți. Adică primul nu e numai hoț, ci și om cînstit și om cînstit în rol de hoț. Al doilea este numai hoț (deocamdată), dar are o promițătoare înfățișare cucernică, de

de-a valma „Am să-ți pocesc mutra“ și „Am să te pun la colț“. Căci Leonov poate juca tot — de la tragedie la comedie și ce se mai află între ele.

Gheorghi Vișin, Hmirea, hoțul cu înfățișare pioasă s-a lansat în „trinomul psihic“ al lui Leonid Gaidai, creînd împreună cu Iuri Nikulin și Evgheni Morgunov originalele personaje din „Ciinele Barbos“, „Operația I“, „Prizoniera din Caucaz“, care făceau totul în trei, nu numai simultan, ci și articulat. Scos din „trinom“, Vișin a dovedit că suportă perfect independența, izbutind să-și armonizeze personalitatea cu aceea a noilor parteneri.

Saveli Kramarov, Șașul, este „hulliganul“ consacrat al ecranului sovietic. Deși joacă de mult timp acest gen de roluri, găsește de fiecare dată un accent nou, o trăsătură nouă. În „Gentlemanii norocului“ găselnița este logica lui pidonnică: să furi coiful lui Alexandru Macedon — asta înțelege, dar să silești pe cineva să facă gimnastică afară, iar na, cînd omul are guturai, asta nu o poate pricepe în ruptul capului! Atîta lipsă de omenie...

Două dintre cele trei fețe ale lui Leonov

și s-ar potrivi mai degrabă o rasă de călugăr benedictin decît costumul vîrgat. Al treilea nu vrea să inducă în eroare pe nimeni, și poartă o anumită expresie „profesională“ pe chip, însă nu e nevoie să-l privești de două ori ca să înțelegi că deși mina i se mai întinde după obiecte străine, nu s-ar ridica să omoare nici o muscă. Iar al patrulea este un dulce copil, rătăcit într-un moment de slăbiciune, care a nimerit în grupul celorlalți din întîmplare sau, mai bine spus, dintr-o curiozitate copilărească.

Așadar, Evgheni Leonov interpretează două roluri, ba chiar trei: directorul de grădiniță Troșkin, șeful bandei de hoți, poreclit Docentul, și Troșkin în rolul Docentului — înscenare pusă la cale de miliție, posibilă datorită asemănării fizice între cei doi, spre a da de urma coifului de aur al lui Alexandru Macedon, șterpelit de Docent și ai lui. Leonov îl joacă admirabil pe Troșkin, cu fața lui de om cumsecade, ca o chiflă mare și caldă, și pe Docentul înrăit ca o fiară, dar încă și mai bine pe Troșkin-Docentul, amestecînd irezistibil argoul cu expresii „de grădiniță“, spunînd

În rolul lui Ali-Baba, Radier Muratov n-are nici o legătură cu coiful lui Alexandru Macedon, dar are cea mai directă legătură cu ideea filmului: nu e bine să furi, viața omului cînstit e mult mai bună și mai ușoară. Spusă așa, direct, ideea pare din cale afară de elementară, dar în interpretarea lui Muratov nu mai arată de fel așa. El îi dă adîncime, o face convingătoare. Ali-Baba vestește nașterea unui nou comic. Și culmea este că Muratov a obținut acest rol numai prin multă perseverență. S-ar fi putut foarte bine să nu-l capete — iar atunci poate că rolul n-ar fi avut atîta relief și, în mod sigur, comedia sovietică ar fi fost văduvită de un excelent interpret.

Aceasta, pe scurt, despre cei patru gentlemani ai norocului și ai talentului.

Julia Scutaru

MERIDIANE

Warhol și supra „Campbell“

„În curînd va fi tot atît de celebru ca Salvador Dali sau Maria Callas“ — scria în săptămînalul francez „Express“ criticul de artă Otto Hahn, cu prilejul vernisajului expoziției pictorului american Endy Warhol, organizată anul trecut la Muzeul de artă modernă din Paris. Și deși pînă la celebritatea zgomotoasă a pictorului spaniol sau pînă la triumful cîntăreței grecoice mai are mult, nu e mai puțin adevărat că anul 1971 a însemnat pentru Warhol începutul „cuceririi“ Europei. În afară de Paris, el a mai expus în faimoasa galerie Tate din Londra, în R.F.G. a apărut o monografie care îi este consacrată și tot la Londra a avut loc premiara primei sale piese: „Porcul“ (care în proiectul inițial trebuia să țină 200 de ore!). Snobii din Occident se dau în vînt după filmele lui Warhol (un film durează între opt și douăzeci și cinci

de ore). Pe deasupra, artistul mai scrie și romane și visează să-și asigure un canal propriu la televiziune.

Un critic englez făcea remarca că Warhol este un fenomen care ține mai mult de istoria socială de cît de artă. Într-adevăr, Warhol n-are nimic din imaginea romantică a genului neînțeles, deschizător de drumuri noi, care, în timpul vieții, tremură de frig într-o mansardă rece și abia după moarte are parte de recunoașterea unanimă. Atelierul său, în care tablourile sînt produse în cantitate industrială, vinzîndu-se cu 10-20 000 de dolari bucata, a fost suprannumit chiar de artist „fabrică“. Numai între 1962 și 1964, de pe „banda rulantă“ a acestui atelier au ieșit două mii de tablouri.

Și totuși Warhol a urcat anevoie treptele celebrității. Întîi a fost creator de modele de încălțăminte, apoi a lucrat în publicitatea comercială. Primele lui expoziții n-au avut nici un ecou. Warhol s-a lansat abia în anul 1962, cînd impresarul Irving Bloom i-a organizat la Los Angeles o expoziție în care publicul a văzut pentru întîia oară faimoasele etichete ale mării de supă conservată „Campbell“ și cele pentru sticle cu suc de roșii, în imagini mult mărite. Căci Warhol își datorează fama sa de părinte al artei „pop“ acestor ambalaje. Cunoscutul specialist francez în problemele artei contemporane, Michel Ragon, consideră „pop-art“ — „o artă tipic americană, cufundată în realitățile cotidiene ale S.U.A.“. În tablourile sale, Warhol n-a inventat nimic. El a copiat panouri publicitare, etichete de la tot felul de mărfuri, fotografii de celebrități (Marilyn Monroe, Jackie Kennedy etc.) din reviste ilustrate, înălțînd la rangul de principiu estetic banalitatea artistică a reclamei. Succesul operelor lui Warhol se explică nu numai prin împrejurarea că sînt foarte accesibile pentru marea public, nu cer nici un efort spre a fi înțelese. În egală măsură contează și faptul că „pop-art“ este practic prima școală artistică americană care a avut o înriurire asupra Europei. Și, în sfîrșit, a mai contribuit și teoria că arta „pop“ ar fi o artă populară, atribuindu-i sensuri sociale și umanism. Conform acestei opinii, „pop-art“ a întins o punte peste prăpastia care desparte arta de realitate, arta de masă în „societatea industrializată“, devenînd o artă accesibilă tuturor.

(După „Literaturnaia gazeta“)

CINEMA

Antonioni: ieri, azi, miine

Opera lui Antonioni, ale cărui filme, alături de acelea ale lui Fellini, au constituit momentele de vîrf ale cinematografiei italiene din deceniul al șaptelea, înregistrează o evoluție complexă și contradictorie. „Zabriskie Point“ este în bună măsură un film de tranziție: Antonioni nu renunță la sine, cel de ieri, rămînd același analist al singurătății umane. Dar în „Zabriskie Point“ au apărut și elemente noi, care îi îngrijorează și chiar descurajează pe criticii care se închinau la nebulozitățile încărcate de sensuri mai mult sau mai puțin clare ale vechilor filme, exaltînd anatomia nevrozelor și analiza scrupuloasă a dramelor amoroase ca singurul drum posibil în universul complex al omului modern, în misterele existenței umane. Polemizînd, parcă, cu acești admiratori zeloși, Antonioni se adresează acum problemelor tineretului nemulțumit din S.U.A. Alături de sugestii, de imagini sofisticate ale revoltei umane, apar de astă dată și abordări directe — chiar cu intenții satirice — ale realităților „societății de consum“.

Filmul se încheie cu fuga eroinei din casa șefului ei. Fata, care și-a pierdut iubitul și o dată cu el și ultimele speranțe de fericire, privește cu ură la vila luxoasă — care explodează, se prăbușește, arde sub privirea ei încărcată de dușmănie. Odată și încă odată, explozia, prăbușirea, incendiul se repetă în diverse ritmuri și recursiuri.

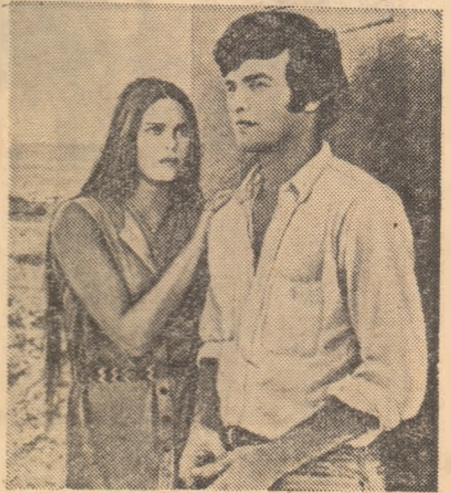
Această repetiție insistentă poate fi „descifrată“ în mai multe feluri: unii văd în ea o metaforă a sfîrșitului celei lumi caracteristice pentru „tradiționalul pesimistul“ Antonioni, alții îi dau o interpretare mai socială — ca o prelungire, chiar dacă numai în imaginația eroinei, a revoltei pentru care și-a sacrificat viața iubitul ei. Dar indiferent de semnificația acordată finalului, un lucru e limpede: „Zabriskie Point“ aduce ceva nou față de filme ca „Aventura“, „Noaptea“, „Deșertul roșu“, „Zabriskie Point“ a apărut la hoț! între arta de ieri și cea de azi a lui Antonioni. Această tranziție are și slăbiciu-

nile ei (inconsecvențe stilistice), dar și punctele ei forte: renunțarea la o artă care devenea treptat monotonă în explorarea psihologiei singurătății, deplasarea spre o discuție directă cu spectatorul, nu numai despre contradicțiile sufletelor complicate, ci și despre contradicțiile vieții sociale.

Coordonatele acestei deplasări încă nu s-au limpezit total. Ba mai mult, sînt posibile și zigzaguri paradoxale și neașteptate. Dar însuși faptul deplasării este o realitate a creației lui Antonioni, care nu mai vrea să se repete.

— Observ realitatea — a răspuns regizorul la întrebarea mea tradițională

Noile vedete ale lui Antonioni: Daria Halprin și Mark Frechette într-o scenă din „Zabriskie Point“.

despre noile sale proiecte. Planurile și proiectele mele depînd în întregime de realitate — cum arată azi, încotro se îndreaptă, cum se va schimba. Nu de mult, am vrut să încep un nou film (Probabil că regizorul avea în vedere filmul autobiografic „Spirala“ — N.A.) Scenariul era gata, distribuția aproape fixată. Dar cu puțin înainte de a da primul tur de manivelă, mi-am dat seama că filmul va fi o repetare sau aproape o repetare a ceea ce am mai făcut. Și am renunțat la ideea căreia îi consacrasem cîteva luni de muncă.

Din discuția cu Antonioni am aflat că se pregătește să plece în China. Va petrece acolo cîteva luni și va realiza un film documentar.

— N-am fost încă niciodată în China și aștept cu interes această întîlnire. Vreau să văd și să înțeleg ce înseamnă China de azi și să fac apoi un film documentar. Mi se pare foarte interesant.

A. Karaganov

ACTORI ȘI ROLURI

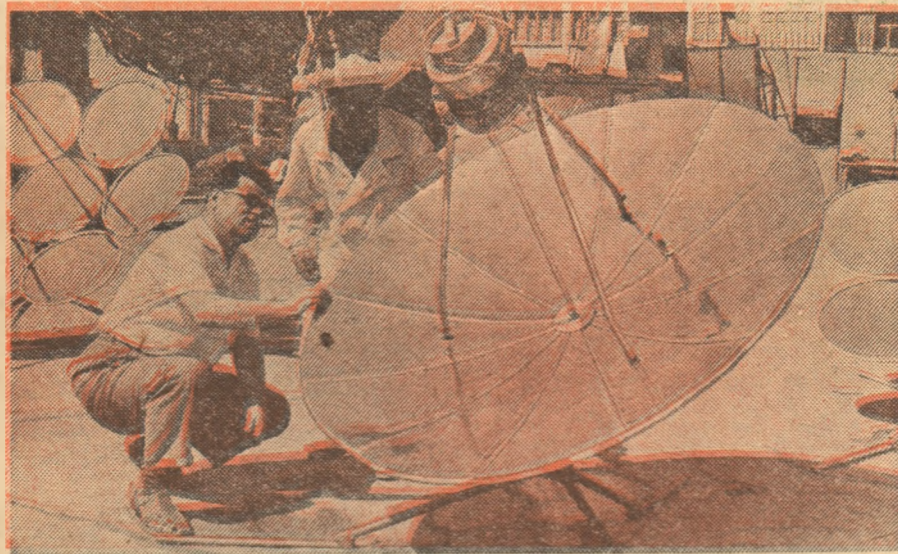
■ Vladislav Dvoržecki a fost distribuit în rolul lui Savinkov, lider al partidului eserilor, în filmul „Peters“, aflat pe șantier în studioul din Riga.

■ Mahmud Vahid interpretează rolul marelui umanist și cărturar tadjic Ahman Doniș în noua producție a studiourilor „Tadjikfilm“: „O stea în noaptea“. Partenera sa este celebra cîntăreață Galina Vișnevskiaia.

■ Serghei Bondarciuk deține rolul principal în filmul de anticipație „Tăcerea doctorului Ivens“, pe care îl turnează la „Mosfilm“, după un scenariu propriu, B Metalnikov. Rolul Orante, femeia de pe altă planetă, este interpretat de Janna Bolotova.

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

Bucătărie solară — pentru încălzit apă, preparat mâncare etc. Principalul element al instalației este un reflector parabolic, care concentrează razele solare. O uzină uzbekă urmează să producă anual 25 000 bucătării solare

DEZBATERI

Se va schimba înfațișarea omului?

Din punct de vedere biologic, omul este o ființă foarte tânără. Primii reprezentanți tipici ai speciei *Homo sapiens* au apărut abia acum vreo 40 000 de ani. De la această intrare în scenă, omul dotat cu rațiune nu s-a schimbat fizic, ceea ce înseamnă că n-a suferit nici modificări genetice. În consecință, se poate prevedea că informația genetică a omului își va păstra toată puterea de acțiune cel puțin încă un mileniu, evident cu condiția ca ea să nu fie distrusă pe cale artificială, remarcă acad. N.P. Dubinin, directorul Institutului de genetică al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Această relativă stabilitate genetică există, de altfel, în aproape întreg regnul animal. Dar, spre deosebire de celelalte animale, *Homo sapiens* și-a creat, în afară de programul genetic, și un fel de al doilea program care intervine în mod determinant în dezvoltarea-i viitoare: moștenirea socială. Evoluția rezultată din selecția naturală a programelor genetice a dat naștere conștiinței. Iar conștiința, care înregistrează rezultatele transformărilor sociale, a devenit factorul care comandă dezvoltarea spirituală excepțional de rapidă a omului. Așadar, ritmul destul de lent al evoluției genetice a fost compensat de rapiditatea cu care se desfășoară fenomenele din lumea spirituală a speciei noastre. În fața acestor constatări, acad. Dubinin conchide că umanitatea nici nu mai are nevoie de o evoluție genetică, după cum o dovedește de altfel și istoria. Fantastica înflorire a culturii și a științei în epoca Renașterii, de pildă, n-a fost însoțită de nici o mutație genetică. La fel, revoluția științifico-tehnică de astăzi va aduce cu sine modificări profunde în psihicul omului, dar nu va declanșa o evoluție genetică.

Teoriile care pretind că natura umană ar trebui modificată prin procedee genetice, dat fiind că ea nu ar mai corespunde societății în dezvoltare ignoră imensul potențial spiritual și genetic al omului contemporan. Promotorii acestor teorii merg uneori atât de departe, încât sugerează o selecție în masă a speciei umane, chipurile pentru a înlătura proprietăți genetice predeterminate pe care le socotesc dăunătoare. Ei uită însă probabil în mod voit, rolul educativ al mediului.

Neputindu-se baza pe nici o aplicație practică, selecția de noi rase omenestii a rămas în stadiul utopiilor eugenice a căror serie a fost deschisă de „Republica” lui Platon. Dintre utopiile moderne, cele mai cunoscute sînt acelea ale lui A. Muller și A. Huxley, expuse în volumele „Out of the Night” și „Brave New World”. Tema este însă abordată din două puncte de vedere total deosebite. Prima lucrare preconizează o republică eugenică democratică, în care perfecționarea interesează ansamblul umanității. Pe cînd cea de a doua trebuie socotită mai degrabă o anti-utopie: ereditatea este îmbunătățită numai în favoarea cîtorva „aleși” destinați să-și conducă semenii, care nu mai sînt decît niște „scavi gene-

tici”, ceea ce duce la instaurarea unui totalitarism al elitelor. În fine, unii scriitori moderni împodobesc omul viitor cu numeroase calități spirituale, dar în același timp, îl văd cu un cap uriaș, cu fața stafidită, stîrb și cu musculatura atrofiată.

Ne putem însă întreba, pe drept cuvînt, de ce ar trebui omul contemporan, ființă cu un fizic armonios, inteligent și beneficiind de o incontestabilă originalitate spirituală, să devină o asemenea caricatură? Atunci cînd are o ereditate normală și capătă o educație corectă omul ne apare ca a ființă perfectă. În plus, are o conștiință atât de maleabilă, încît, în viitorul previzibil cel puțin, el se va putea descurca perfect cu proprietățile lui biologice de acum. Dar iată și un exemplu concludent. Fluxul de informații recepționate astăzi de majoritatea oamenilor și modul în care sînt rezolvate problemele ridicate de „prelucrarea” acestor informații nu au nimic comun cu situația dintr-un trecut foarte apropiat. Și totuși fiziologii susțin că metodele de educație actuale nu-i asigură omului decît folosirea unei zecimi din posibilitățile creierului. Rezervele pot fi deci socotite drept nebănuite de bogate.

ARHEOLOGIE

Uimitoarele fresce de la Paestum

La sud de Napoli, în apropierea șoselei care șerpuieste de-a lungul coastei Calabriei, se întinde străvechiul Paestum, sanctuar al Greciei Mari, cu splendide temple dorice. Descoperit de arheologi în sec. XVIII, vechiul oraș a revelat, o dată cu vestigiile antichității eline, și un prețios material preistoric, ca și câteva morminte ornate fin ale lucanilor, supranumiți și „oamenii-lup”. Revista noastră a mai scris despre însemnătatea și semnificația vestigiilor de la Paestum. În ultimul timp, o sumă de noi amănunte, relatate de specialiști au completat datele comunicate anterior.

În 1968, calmul poetic în care era cufundat Paestum a fost din nou intrerupt de exclamații entuziaste: arheologii și-au lansat „Evrika!” lor în cursul explorării metodice a unei necropole situată la sud de zidurile orașului. Căci după înlăturarea lespedei de pe un mormînt, ei au dat de splendide picturi parietale, cu o vechime de două milenii și jumătate. Frescele, care păreau parcă atunci pictate, atât de proaspete erau, reprezentau un efeb sîrînd în apă, scene de ospăț funerar și de ofrande rituale tipic grecești.

Și, după un timp, a intervenit o a doua descoperire. Arînd un ogor pe care intenționa să semene anghinare, agricultorul italian Luigi Franco a simțit că fierul plugului se împiedica de un obstacol. De data aceasta, lucrurile s-au petrecut în sectorul nordic al anticei așezări. Omul s-a gîndit îndată că ar putea prea bine fi vorba de un mormînt și a anunțat arheologii. Mormîntul, căci era într-adevăr un mormînt, nu era însă împodobit cu nici o pictură. Încît specialiștii au procedat la deschiderea altor morminte identice din jur, în care au descoperit, de asemenea, numai olărie. Surpriza

cea mare n-a întîrziat totuși să vină. La un moment dat a fost deschis un mormînt care, de astă dată, era pictat: pe pereți se avîntau în galop cai focosi, măștile comediei și tragediei își etalau zîmbetul și rictusul amar. În numai trei luni de zile, pe un perimetru de 100x70 m săpăturile au scos la iveală 83 de morminte, dintre care 50 decorate fresco. Pe pereții a 30 dintre ele, în bună stare de conservare, puteau fi admirați pugiliști și fantasiști greci, reprezentări ale lui Charon și Hermes, cvadrige, tauri și grifoni, scene de vînătoare sau cortegii funebre traversînd Styxul. Examineate, osemintele, cele câteva bijuterii și vasele descoperite au putut fi datate ca provenind din sec. IV î.e.n.

Această adevărată pinacotecă în aer liber a ridicat în fața specialiștilor o sumă de enigme. În momentul cînd au fost pictate frescele revelate de plugul lui Franco, deci către anul 340 î.e.n., grecii părăsiseră teritoriul respectiv, care se afla de vreo 70 ani în stăpînirea lucanilor, oamenii-lup. Deci frescele nu puteau fi considerate grecești ci, probabil, opera lucanilor, care s-au inspirat din arta greacă. Dar aceasta înseamnă că lucanii nu erau chiar atît de lipsiți de sensibilitate, de omenie, cum se crezuse și, în plus, au fost cei dintîi, se pare, care au moștenit școala greacă, transmitînd-o apoi artiștilor latini. Fresca plonjorului n-a putut fi însă pictată decît de un grec, căci în secolul V î.e.n., cînd a fost datată, regiunea mai era o bijuterie a Greciei Mari, iar lucanii se mai ațineau încă prin tufișurile cîmpilor. Această certitudine a născut, însă, o altă enigmă, deoarece săpăturile făcute în lumea greacă n-au revelat nici o tradiție de pictură funerară. Încît s-ar putea să fi fost vorba fie de un artist adus special din Grecia pentru a decora mor-

Detaliu elocvent pentru realismul frescelor descoperite la Paestum

mîntul unui notabil autohton „colaborator” cu „ocupanții”, fie de un afiliat grec al unei loji pitagorice care promova credința nemuririi sufletului ce transmigra prin metempsihoză, dat fiind că pictura reprezintă o relație de cauză la efect.

Dar cum de s-au conservat atît de bine frescele de la Paestum? Evident, datorită faptului că, timp de 25 de secole, s-au bucurat de un echilibru climatic constant. În aer liber, „modificările agresive” s-ar fi făcut curînd simțite. Razele ultraviolete ar fi atacat lanțurile moleculare și ar fi modificat substanțele, transformînd materia în chiar sinul moleculei. Mai întîi culorile frescelor s-ar fi intensificat, apoi, progresiv, ar fi pîlit. Prin evaporarea apei din lespedele de piatră, uscăciunea ar fi provocat un efect identic. Cu excepția ceramicii, școala greacă de pictură n-a putut supraviețui decît decît... „înhumată”. Înhumarea a mai avut, de altfel, și avantajul că a protejat frescele nu numai împotriva degradărilor naturale, ci și împotriva vandalismului istoric. Încît, numai așa poate fi explicată uimitoarea perenitate.

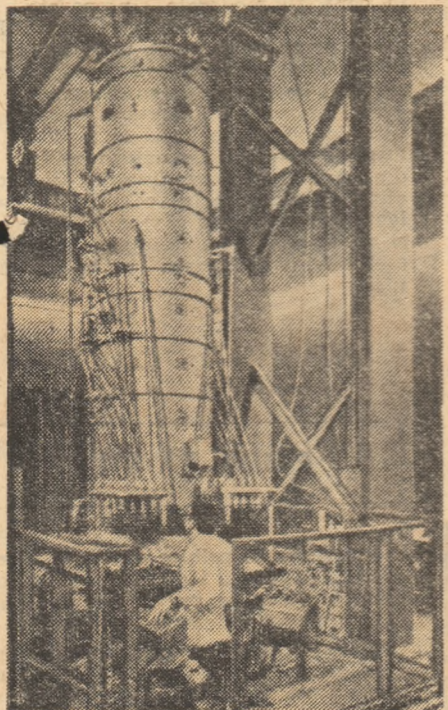
tat printr-un flux de bile. În contact cu fructul, bilele se îndepărtează, făcînd să apară un spațiu gol. Și încă cu o portocală experiența mai merge.

Dar dacă obiectul care trebuie studiat e o bilișoară, ea se pierde în fluxul îndreptat asupra-i. Spre a obține o „imagine” a bilei ar fi nevoie de un flux de bile mai mici. Sau de electroni, „grăunțe de electricitate” emise de un filament de tungsten și accelerate de o tensiune electrică. Adică tocmai principiul pe care se bazează microscopul electronic.

În cazul acestora, fluxul este dirijat de lentile magnetice care curbază traseul electronilor, la fel cum lentilele de sticlă din microscopul optic curbază parcursul luminii. Mărirea este cu atît mai puternică, cu cît tensiunea e mai înaltă.

S-ar putea deci crede că nu mai există nici o piedică în calea studierii lumii infinitesimale a moleculelor vii. Dar cu cît electronii sînt accelerați mai puternic, cu atît transportă mai multă energie, iar peste 1 000 000 volți, socoteau teoreticienii, această energie ucide micile materiale organice.

Și totuși, un cercetător a încercat recent ceea ce părea imposibil: a supus la un flux de electroni de 2 500 000 volți doi acizi aminați, valina și glicina,

Microscop de 3 000 000 de volți

două din verigile pe care A.D.N.-ul le assemblează în proteine.

Rezultatul a fost atît de uluitor, încît experimentatorul a crezut chiar mai întîi că ceea ce vede e o iluzie și s-a temut să nu facă o gafă anunțîndu-și descoperirea. Dar, la verificări făcute în alt laborator, s-a constatat fără puțință de îndoială: acizii aminați, materia primă a vieții, pot suporta un flux de 2 500 000 volți în rîstimp de zece ori mai lung decît un flux de 1 000 000 volți.

Așadar, cu cît microscopul electronic e mai puternic, cu atît are efecte mai puțin nocive. Acest paradox al electronicii va putea permite, cum se crede acum, ca grație unui microscop electronic de 5 000 000 volți să se poată obține, în sfîrșit, o imagine adevărată a lanțului molecular al A.D.N.-ului, ceea ce ar posibilita lectura directă a codului genetic.

— Să-l cumpărăm?
— Păi n-a fost vorba că mama ta o să stea la noi?
Desen de V. Voevodin

Poșta medicului

MIHAI BUJOREANU — București: Evident că consumarea în exclusivitate de ape minerale, chiar și cele fără indicația „ape medicinale”, dăunează organismului. Prescrierea apei în cură internă se face de obicei pe baza analizei secreției gastrice recoltată prin sondă. În cura de băut, apele minerale se prescriu în general de 3 ori pe zi, cu o jumătate de oră până la o oră înainte de mese, în funcție de efectul dorit (recl sau încălzite la 40°), în cantități progresive de la 60 la 150 — 200 — 250 ml de fiecare dată.

A.G.P. — Focșani; A.B.O. — Lugoj, jud. Timiș; CONSTANTIN CONSTANTIN — Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, jud. Bacău; COTAN-BAISA — Botoșani: Pentru că trăim astăzi în „era transplantelor organice”, poate că nu e departe timpul când se va realiza și dorința multora de-a trăi o „tinerete fără bătrânețe” (firește, din punct de vedere sexual)! După cum ne informează o agenție de presă străină, chirurgul libanez Kamal Hanache ar fi practicat recent o greșă testiculară la un pacient de 26 de ani suferind de infantilism genital cu impotență sexuală, materialul biologic fiind prelevat de la un făt de 6 luni și jumătate născut mort. Știrea mai consemna faptul că pacientului a început să-i crească barbă, să-i dispare sânil destul de voluminoși (ginecomastie), și bolnavul a devenit viril. Dacă fantele sînt adevărate, noul succes în domeniul chirurgiei transplantelor va înlocui poate „clasicul” tratament complex cu Testolent, Gonacor, vitamina E, Folisteină U, Yohibin, de foarte lungă durată și cu rezultate adeseori nesatisfăcătoare. Până atunci...

ZAMFIRA — Municipiul Gh. Gheorghiu-Dei: 1) Împotriva micozei piciorului, probabil epidermofitie: Griseofulvină M. 4 cpr./zi în 2 sau 4 p-ize, timp de 3 săptămâni asociată cu Prednison de 5 mg, 5-6 cpr./zi în cure scurte; local, utilizați unguentul Bucloramid. 2) Prin encefalopatie infantilă se înțelege un complex de simptome care exprimă o afecțiune cerebrală cu caracter congenital sau dobândit fie de la naștere, fie în prima copilărie și care determină o oprire în dezvoltarea creierului copilului. Deficiența mintală prin care se manifestă această stare poate avea diferite grade care, la vârsta ne care o are copilul dv., ar fi greu de definit. Cauzele bolii copilului sînt, probabil, una prenatală, și anume faptul că sîngele dv. este Rh negativ, adică nu conține factorul Rh, iar copilul are sîngele Rh pozitiv, moștenit de la tată. Cea de a doua cauză a constituit-o în mod sigur asfixia copilului la naștere și starea de anxietate, adică deficitul de oxigen, care poate duce uneori la modificări ireversibile ale celulelor cerebrale, cu tulburări ale motricității de tioul bolii Little (controlată la un neurolog relativ redoare pe care o simțiți când încercați să întindeți picioarele copilului). Expunându-vă sincer situația, nu putem formula un prognostic. Stadiul actual al dezvoltării neuropsihice a copilului, așa cum ni-l descrieți, ni se pare într-un totu pozitiv, și nu credem că ar fi necesară în prezent utilizarea unor medicamente neurotrofice, ca Glutarom, Glicocol, Steranabol, Encephabol, Lecitină vegetală sau Cerebrolizin. În orice caz se impune consultarea perseverentă a pediatrului și neuropsihiatrilor care îl îngrijesc.

I.N. — București: Micoza palmoplantă de care suferiți avînd același agent patogen ca și micozele piciorului (epidermofiton), citiți răspunsul dat sub Zamfira — Orasul Gh. Gheorghiu-Dei la pct. 1. În legătură cu fenomenele dishidrotice ale palmelor (colite), înainte de a aplica pomada Bucloramid, puteți aplica următoarea soluție topică cu antifungici și corticoizi: Rp. Acid salicilic 0,10 g, acid boric 0,20 g, calomel 1 g, hidrocortizon 200 mg, lanolină și vitamina A în soluție uleioasă cîte 5 g.

SANDU MIRCEA — București: Lichenul plan este o dermatoză cronică, de cauză necunoscută, caracterizată printr-o erupție de mici papule — ca niște „brobonele măruntă” cum le descrieți dv. — însoțită de mâncărimi (pruriti). Vă recomandăm: Prednison, 6-8 cpr. de 5 mg/zi în cure de 10-15 zile; vitamina D₂, cîte două fiole buvabile de 600 000 u/săptămîna, vitamina B₁₂, fortissim, 1 fiolă/zi, vitamina B₁ fiolă a 250 mg/zi, B₆, o fiolă a 1 000 gamma/zi, administrate toate trei într-o singură injecție. În cure de 15 — 30 zile. Icoare Fowler ori cacodilat de sodiu o fiolă/zi timp de 20-30 zile. Tetraciclina și Clorochin 400-600 mg/zi, în cure de 30 zile. Imunoterapie cu endotoxina BCG Local se recomandă bukveterapie crioterapie, aplicații cu pomadă Svnalar sau Locacorten și loțiuni ale zonelor pruriginose cu acid acetic concentrat (ori oțet 30%).

SERGIU MARINARU — București: În bromhidroza picioarelor (transpirație excesivă, bogată în acizi organici și degajînd un miros dezagreabil) tratamentul general destul de puțin eficace, constă în utilizarea Bergonalului, cîte 2-3 drajeuri pe zi; local: badijonări de două-trei ori pe săptămîna cu următoarea loțiune antisudorală și dezodorantă. Rp. Acid salicilic 1 g, mentol 1 g, formaldehidă 3 g, glicerină 5 g, alcool camforat 92 g. După badijonare, sau independent de aceasta veți face pudrare cu: Rp. Acid salicilic 1 g, tanin 1,50 g, mentol 0,50 g, acid boric 2 g, talc 95 g. Dacă tratamentul medicamentos nu dă rezultate vă recomandăm radioterapie locală, cîte 4-5 sedințe a 300 r, cu filtru de 3 mm, la intervale de 3-4 săptămîni.

În curtea spitalului.

Foto: A.P.N.

5 ÎNTREBĂRI — 5 RĂSPUNSURI DESPRE

Colitele cronice

Răspundem mai jos la întrebările puse de Florica V. — Timișoara; Profir Teodor — Bacău; Isac Vasile — Ploiești și alți cititori în legătură cu simptomele și tratamentul colitelor cronice.

1. ÎNTREBARE: Care sînt cauzele colitelor cronice?

RĂSPUNS: Colitele sau — mai corect spus — enterocolitele sînt inflamații cronice ale mucoasei intestinului subțire și gros, datorate de obicei unei toxinfecții alimentare sau unei infecții specifice (febră tifoidă, paratifo, dizenterie). Altă cauză o constituie, în ultimii ani, abuzul de antibiotice administrate pe gură ca: tetraciclinele, aureomicina și cloramfenicolul. În fine, viermii intestinali, abuzul de clisme intestinale și de purgative, nerespectarea regulilor elementare de igienă alimentară, ca și unele afecțiuni generale de vecinătate (hipertiroidie, inflamații uteroanexiale, colecistite) pot constitui tot atîtea cauze de provocare sau de întîrînire a unei colite cronice.

2. ÎNTREBARE: Cum se poate diagnostica o colită cronică?

RĂSPUNS: Diagnosticul acestei boli nu este ușor de pus, deoarece nu orice diaree, orice crampe abdominală este și un simptom de colită. De altminteri există unele forme de colită cronică, favorizate nu de inflamații intestinale, ci de tulburări ale sistemului nervos central cu rîsunet asupra numeroaselor plexuri nervoase de la nivelul colonului (intestinului gros).

În general, principalul simptom al colitei îl constituie modificarea frecvenței și aspectului scaunelor. Acestea sînt abundente, gălbui, păstoase, aerate, adeseori cu mucus și miros acid în așa-zisa colită cronică de fermentație. Bolnavii se plîng de balonarea abdominalului și elimină gaze. În colita cronică de putrefacție scaunele sînt dimpotrivă brune, neformate sau apoase, cu resturi de alimente nedigerate, mucozitate și cu miros fetid. Se mai poate vorbi în fine de o colită cronică de constipație, caracterizată prin spasme dureroase ale intestinului gros. Această constipație dureroasă, adeseori cu colici abdominale, este însoțită de o senzație de plenitudine după masă, scăderea poftelor de mîncare, pierdere în greutate, oboseală, stare subfebrilă, insomnii, depresii neuropsihiice.

3. ÎNTREBARE: Care este tratamentul medicamentos în colitele cronice?

RĂSPUNS: Tratamentul medicamentos se adresează celor două simptome mari ale colitelor: constipația și diareea. În cazul cînd se descoperă prezența unui microb patogen (bacilul dizenteric, colibacilul) se administrează (cu prudență!) antibiotice care să nu distrugă însă flora bacteriană normală din intestin (negamicină, colimicină, streptomycină). Se recomandă medica-

mente de substituție (Acidopeps, Triferment), dacă se constată o insuficiență de acid clorhidric sau de fermeți intestinali și pancreatici. Carențele vitaminice pot fi corectate prin vitaminele B complex, B₁, PP, A și D. Ca medicație antiinflamatoare comună tuturor formelor de colită: săruri de bismut, singure sau asociate cu carbonat de calciu. Constipația se combate cu doze mari de bismut (10-15 g de subnitrat sau 15-20 g carbonat de bismut, de 2 ori înainte de mese) sau cu laxative ușoare — ulei de parafină, Carbocef, preparate de bilă — luate ne timp limitat. Împotriva colicilor abdominale se recomandă: Scoputil, Lizadon sau Fobenal, iar ca dezinfectante intestinale, Mexaform ori Serosan 1-2 cpr. x 3 pe zi (după fiecare masă) sau Ftalisulfatiazol, 8-12 comprimate pe zi.

4. ÎNTREBARE: Cum contribuie apele minerale și agenții fizici la vindecarea colitei cronice?

RĂSPUNS: Apele minerale calmează spasmele dureroase, normalizînd mișcările peristaltice ale intestinului gros, și reduc inflamațiile peretelui intestinal prin eliminarea substanțelor toxice și modificarea acțiunii florei microbiene. În colitele cronice cu diaree și hipocaciditate gastrică se recomandă apele de Slănic-Moldova (izvoarele nr. 8 și 10), iar în cele cu hiperaciditate gastrică izvoarele Slănic 1 bis și Hebe de la Sîngeorz. Efecte pozitive au și apele de la Borsec, Malnaș și Căciulata. Apele minerale trebuie băute de preferință dimineața pe stomacul gol, și 2-3 ore după mese. În colita cronică

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esc
esculap esculap esculap
sculap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

cu constipație se recomandă în prealabil încălzirea apei.

În tratamentul colitei cronice cu diaree, la indicațiile medicului se practică, de două ori pe săptămîna, baia intestinală cu apă minerală de Călimănești (izvorul nr. 8) sau de la izvorul Hebe în cantitate de 15-20 l la o temperatură de 37-38°.

Ameliorarea colicilor abdominale se obține prin prînițe cu apă de casă și stropite cu alcool, cataplasme cu parafină sau nămol aplicate după mesele principale, băi de lumină, solux, diatermie, dușuri scoțiene etc. În colita cronică cu constipație efecte bune au apele clorurosodice de la Bazna, Călimănești (izvorul nr. 6), Olănești, Herculanu, Mangalia.

5. ÎNTREBARE: Ce regim de viață și ce alimentație sînt indicate în colita cronică?

RĂSPUNS: Modul de viață și dieta urmate de bolnavul de colită cronică au o importanță primordială pentru evoluția și prognoza afecțiunii. S-a constatat că muncile oboșitoare, surmenajul, încordările nervoase accelerează contractiile peristaltice și tranzitul intestinal, ceea ce contribuie la întîrînerea inflamației colonului. De aceea un program de muncă și de viață rațional, cu plimbări în aer liber, gimnastică în casă, sporturi ușoare etc. are efecte calmante și tonice asupra sistemului nervos.

Un rol important în tratamentul colitei îl are respectarea igienei alimentare: mese luate la intervale regulate, în cantități moderate, preparate cu gust dar fără exagerări culinare. Digestia se va face culcat, timp de 10-15 minute, după ce s-a consumat o ceaie calmant de tei sau de sunătoare.

În fine, dieta alimentară — mai severă în prima perioadă și stabilită de medic în funcție de natura colitei — din care se vor suprima în orice caz alimentele bogate în celuloză (ceapă, leguminoase uscate etc.) ca și legumele și fructele crude, contribuie în mod esențial la vindecarea colitelor cronice.

Medicus

E BINE SĂ ȘTIM

● Stressurile psihice expun la ulcere gastrice. Evitarea lor este deci cea mai bună terapie; ea presupune afecțiune, viață liniștită, prietenie.

● Mai mulți alpiniști și militari francezi au suferit de o paralizie dureroasă a membrului superior datorită apăsării exercitate de bretelele raniței. Acest „sindrom de raniță”, care se vindecă cu vitamine și fizioterapie, poate fi evitat prin confecționarea unor bretele suficiente de largi, încărcătură limitată și prin antrenament fizic.

● S-a putut constata existența unui sinergism pronunțat între alcool și aspirină în ce privește acțiunea hemoragică la nivelul tubului digestiv. Această acțiune, prezentă la aspirină chiar dacă este utilizată singură, lipsește, însă, la alcoolul consumat separat.

● Un număr de 40 000 de nașteri înregistrate în U.R.S.S. au permis a se constata că fericitul eveniment se petrece de cele mai multe ori între miezul nopții și orele 3 dimineața. Se pare că această împrejurare s-ar datora unor fenomene geofizice și în special cîmpului magnetic terestru, a cărui intensitate crescută în cursul zilei ar întîrzi nașterea.

BIRMANIA

Tradiții care se pierd în noaptea timpurilor

— Vasăzică astea sînt, a rostit categoric Maun Maun după ce-și îndoiese opt degete ale miinilor, pe celelalte două continuînd să le agite în aer spre a se ajuta, parcă, să-și amintească. — Apoi urmează...

Dar tocmai atunci Ko Tin Shwe a înșfăcat energic un butoiș și l-a scos din mașină.

— Vin imediat, ne-a spus el din mers.

— Am pus la socoteală *Nado*?, m-a mai întreat o dată Maun Maun.

— Da, da.

— Dar, *Pjiato*?

— Și pe ea.

— Mda. A noua e *Vagaun*, a rostit Maun Maun și și-a mai îndoit un deget.

— *Vagaun*, a repetat posomorît un bătrîn care se adăpostea sub o um-

brăvăzică. Cum e *Vagaun*. Sau *Pjiato*.

— Eu știu ce reprezintă *Pjiato*, a intervenit în discuție Ko Tin Shwe, în timp ce punea motorul în funcțiune. O sărbătoare regală, în timpul căreia prinții își dovedeau în fața regelui talentul de călăreți.

În Birmania există, într-adevăr, multe sărbători, mari și mici, unele care cuprind toată țara și altele a căror importanță e limitată la un singur sat sau pagodă. Există sărbători oficiale, cu parazi și demonstrații ca, de pildă, Ziua Uniunii, Ziua Independenței, Ziua Armatei, Ziua Mucenicilor și sărbători tradiționale, străvechi ca Birmania însăși. Uneori, în afară de istorici sau călugări bătrîni, nimeni nu știe de ce, cu prilejul unei sărbători, trebuie respectat un obicei și nu altul.

încep să înflorească copacii. Se acoperă cu flori mari, roșii, ca niște flămuri, de parcă ar vrea ca norii de ploaie, suspendați undeva deasupra Oceanului Indian, să le vadă chemarea și să vină mai repede deasupra țării însetate.

De venit, însă, vine Anul nou. În birmană se numește Tinjan și e sărbătoarea respectului, a dragostei de oameni. Statuile lui Budha sînt stropite cu apă, simbolul purificării. Tinerii fac vizite celor mai în vîrstă și stropesc cu apă. Mai mult, s-a păstrat și obiceiul ca în ziua aceea fetele să le spele pe cap pe bătrîne în semn de respect. Dar asta e, ca să spunem așa, latura formală a sărbătorii, a cărei parte esențială se desfășoară pe stradă.

E o arșiță de neimaginat. Oamenii ar da orice numai să poată face un duș rece. Și, de aceea, pe străzile orașelor se improvizează astfel de dușuri. Toți cei ce pot umbla, cu excepția poate a bătrînilor și polițiștilor, se înarmează cu câni, oale, găleți, scot pe stradă butoaie cu apă și furtunuri de udat grădini și de dimineată pînă seara toată țara e pulverizată cu apă. Cuvîntul de ordine e: Înviează-ți, cu un duș, aproapele! Uneori, guvernul încearcă să pună oarecare ordine în această dezlănțuire lichidă. Într-o zi, am citit, de pildă, într-un ziar rugămintea de a nu-i uda pe poștași. Dar în învălmășeala aceea veselă mai poate deosebi cineva cine e poștaș sau nu? Originala sărbătoare se caracterizează printr-o exuberantă bună dispoziție și prin tot felul de farse. Subalternii mai poznași toarnă o găleată de apă rece în capul șefilor lor direcți, care nu pot face altceva decît să zimbească și, dacă au simțul umorului, să răspundă la fel.

Dar Tinjan nu e numai o baie generală. Pe străzile principale și în piața pagodei din Rangoon, de exemplu, se succed șiruri de mașini, frumos împodobite, cu dansatori și instrumentiști. Mașini de culoarea unei păsări aurii, a unui balaur sau a unei luntri regești... E ultimul spectacol din anul respectiv al echipelor de amatori, căci de a doua zi începe postul și locuitorii nu se mai pot distra pînă la festivalul focului.

Așa e la Rangoon, dar alte orașe își au obiceiurile lor specifice. La Moulmein, Anul nou durează patru zile în loc de trei ca în alte părți. În provincia Arakan, vesela Tinjan nu e sărbătorită cu fastul de la Rangoon; în schimb există alte tradiții populare. În această provincie de lîngă mare, pe străzi sînt plasate bărci lungi de lemn pline cu apă. De o parte a lor se înșiră fete în rochii de sărbătoare, iar de cealaltă băieți și începe un „război” vesel, fără victime și cu nesfîrșite hohote de ris.

Cînd, împreună cu Maun Maun și Ko Tin Shwe am ajuns la Rangoon, s-a nimerit să fie tocmai Anul nou birman.

— Mergem la pagodă? m-a întreat Ko Tin Shwe.

— Da. Să vedem și noi spectacolul. În fața noastră se afla un cordon de tineri care aveau întipărită pe față o expresie dirză. De o parte și de alta a străzii, la capătul șirului lor, tronau două butoaie mari. Cum ajungeau lîngă cordon, mașinile opreau și călătorii, docili, se lăsau udați zdravăn din cap pînă în picioare. Venise și rîndul nostru. Eram hotărîți să nu ne dăm bătui chiar atît de ușor.

Dar tocmai atunci, dintr-o ulicioară s-a ivit un bivol greoi pe spinarea căruia se afla un țaran gol pînă la briu și pe cap cu un turban, meșterit dintr-un prosop trandafiriu. Apariția unui personaj atît de neobișnuit a stîrnit entuziasmul tinerilor. Încît bivolul și țaranul au dispărut imediat îndărătul unor puternice jeturi de apă,

iar nouă nu ni s-a mai dat nici o atenție. Așa că am putut s-o ștergem fără să mai trecem prin obligatoriul duș.

Țaranul avea însă simțul umorului. Căci, după ce ne-am depărtat puțin de „primejdie” și mi-am întors privirea, l-am văzut cum se îndrepta tot călare pe bivolul lui spre un alt cordon de „băieși”.

Zăpușeala era într-adevăr insuportabilă; era Anul nou!

I. Mojeiko

DANEMARCA

Marile probleme ale unei insule mici

Pentru originalitatea ei, insula Bornholm este numită, pe bună dreptate, „perla Balticii”. Dar și alte fișii de uscat din Marea Baltică sînt tot așa supranumite, ca, de pildă, insula suedeză Gotland sau arhipelagul finlandez Aaland. Și, într-adevăr, toate au o trăsătură comună, deși aproape imperceptibilă la prima vedere: un ritm de viață mai domol decît pe continent sau în capitalele țărilor respective. Așa se explică probabil și favoarea de care se bucură în aceste insule tot ce ține de trecut, tot ce e vechi. Partea veche a orașului Roenne, centrul administrativ al insulei Bornholm, e străbătută de admirabile străduțe înguste, medievale, străjuite de căsuțe multicolore, cu curți miniaturale. Dar locuitorii din Bornholm mai au și alte lucruri cu care se pot mîndri. Pe niște stînci uriașe de pe țărmul nord-vestic, de pildă, se înalță pitoreștile ruine ale unui castelfortăreață construit încă în anul 1200. Pe vremea aceea, și mai tîrziu de altfel, insularii au trebuit să facă mereu față unor atacuri din afară. Încît pînă și bisericile vechi au un aspect neobișnuit: sînt biserici-fortărețe, uriașe edificii cilindrice cu acoperișuri conice și ziduri groase de doi metri. Situată la 135 kilometri de Danemarca continentală și la 35 kilometri de Suedia, Bornholm a fost în evul mediu timpuriu loc de popas pentru normanzi. Apoi a fost cînd principat independent, cînd obiect de discordie între Suedia și Danemarca, pînă cînd, în 1660, prin Tratatul de la Copenhaga, a fost anexată definitiv la Danemarca.

Evident, acum au apărut și acolo construcții noi: coșuri de uzine, clădiri moderne, cheiuri. Fermele sînt mari. Ca în general în Danemarca, și în insulă micii fermieri se ruinează, iar pămînturile lor sînt cumpărate de alții mai bogați. Nelipsite din peisajul bornholmez sînt și afumătoriile de pește, intrucît odinioară o mare parte din populație se îndeletnicea cu pescuitul. Dar în ultimii zece-cincisprezece ani în economia insulei s-au petrecut schimbări evidente. Pe de o parte, peștele din Marea Baltică s-a împuținat, iar pe de alta au început să se dezvolte exploatarea forestieră, ceramica, industria constructoare de mașini.

Și totuși populația insulei noastre, care are o suprafață de 587 km², scade mereu, mi-a spus președintele Comitetului tehnic local. Încercăm, desigur, să oprim exodul locuitorilor spre alte regiuni ale țării. Am creat un fond special pentru mărirea numărului de locuri de muncă, dar încă nu e de ajuns...

Da, industria insulei se dezvoltă, e adevărat, dar nu în măsura necesară. La Roenne, de pildă, există o fabrică de ceramică, înființată în 1835, care dă produse excelente. După război întreprinderea și-a sporit mult producția, a pătruns chiar pe piețele din Australia, Canada, Jamaica și S.U.A. Dar are numai o sută de muncitori.

Dimineata, în porturile din Bornholm se întorc pescarii de la muncă. Pescuitul, practicat încă de 15 la sută din insulari, mai aduce venituri importante. Modernizîndu-și ambarcațiunile, mulți pescari pleacă spre depărtatele țărmuri ale Groenlandei la pescuit de somoni. Recent, însă guvernul american a obținut semnarea unui acord cu Danemarca prin care pescarii danezi sînt obligați să reducă, iar din 1975 să înceteze complet pescuitul în această zonă. Motivul invocat: puietii de somon se împuținează, iar ei vin în apele Groenlandei din riurile americane, danezii pescuiesc prea mult... Desigur această situație a stîrnit o puternică nemulțumire printre insulari.

M. Zubko

In sfîrșit ploua...

brelă chiar lîngă locul unde opriseam mașina. Îl găsisem acolo, pe o colină, cînd terminasem apa și fusesem nevoiți să ne oprim din drum ca să ne facem noi provizii. Bătrînul îl ascultase tăcut pe Maun Maun, dar pînă la urmă nu se mai stăpînise și îl luase la refec.

— *Vagaun!* Ce știi tu despre *Vagaun*? Și de ce *Vagaun*?

— Nu știu nimic, i-a replicat scurt, Maun-Maun.

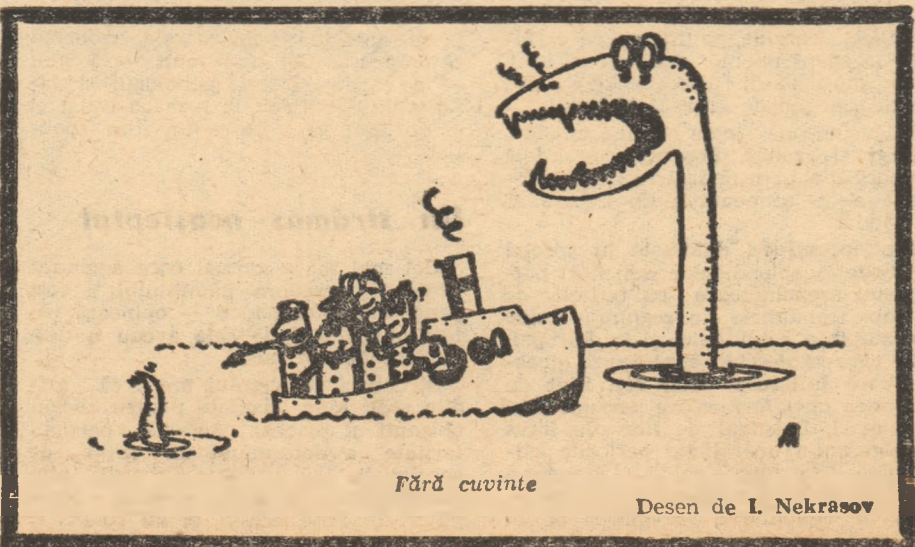
— Nu știi, s-a bucurat bătrînul. De altfel ai uitat și de *Tabotwe*. Și n-ai spus nimic nici despre *Tautalin*. Dar și mai rău e că n-ai amintit de *Tinjan*, a conchis triumfător interlocutorul nostru, în timp ce-și închidea grijuliu umbrela.

— Ascultă, mi-a spus Maun Maun pe un ton ce aducea a scuză după ce am pornit iar la drum. Numai Dumnezeu știe cite sărbători avem. Unele dintre ele nu se mai sărbătoresc de o sută de ani. Iar pe altele nici nu le

De pildă, de ce de *Tazaunmon* sînt lansate baloane, iar de *Tautalin* se organizează întreceri de bărci. Dar cu toate că sursele și semnificațiile multor sărbători au fost uitate, ele se desfășoară după tot tipicul, cu multă bună dispoziție.

Și totuși, în Birmania e aproape imposibil să greșești socoteala vreunei sărbători, dacă știi că înainte în această țară exista un calendar care măsura timpul după fazele Lunii, iar fiecare Lună plină era însoțită de o sărbătoare. Deci luna și sărbătoarea. Și totuși, cea mai importantă sărbătoare e *Tinjan* — Anul nou birman. Sărbătorit în aprilie, luna cea mai călduroasă a anului. Atunci totul este pîrjolit, căci n-a mai plouat din octombrie. În orașe izbucnesc frecvent incendii și toată țara așteaptă un singur lucru: musonul. Locuitorii scrutează cerul cu luare-aminte, nădăduind ca ploile să înceapă mai devreme. Dar firmamentul e la fel de incolor. Numai că deodată, parcă înainte de vreme, fără nici o cauză anume,

globe
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Fără cuvinte

Desen de I. Nekrasov

PRIN ASIGURAREA COMPLEXĂ A GOSPODĂRIEI SE ASIGURĂ:

- bunurile din gospodărie;
- persoana care a încheiat asigurarea și soția (respectiv soțul) acesteia, pentru cazurile de invaliditate permanentă și de deces produse de accidente la domiciliul asiguratului;
- obligațiile (despăgubirile civile) ce ar rezulta pentru asigurat și membrii familiei sale, în calitate de locatar față de proprietarii imobilului în care locuiesc sau față de terți, pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor la domiciliul asiguratului.

Posibilitatea de a contracta această asigurare este la îndemina oricui. Ea se încheie prin agenți și inspectori de asigurare, responsabili cu munca A.D.A.S. din întreprinderi și instituții, cooperative de credit, unități ale cooperăției de consum, unele organizații comerciale de stat și direct prin unitățile A.D.A.S.

În asigurarea bunurilor din gospodărie, în afară de incendiu, Administrația Asigurărilor de Stat își asumă răspunde-

rea pentru suportarea și a altor riscuri ca de exemplu: trăsnet, explozie, ploaie torențială, grindină, inundație, furtună, uragan, furt prin spargere și altele.

De asemenea, se plătesc despăgubiri și pentru pagubele pricinuite bunurilor asigurate prin carbonizare totală sau parțială, ori topire chiar și fără flacără, stricăciuni accidentale produse la instalațiile de apă, canal și alte cazuri.

Prima de asigurare este foarte redusă: numai 2 lei pe an pentru fiecare 1 000 de lei sumă asigurată. De exemplu un cetățean care dorește să asigure pe un an bunurile din gospodăria sa la valoarea de 30 000 de lei, va avea de plătit la A.D.A.S. suma de 60 de lei.

Avantajele acestei asigurări sînt evidente. Astfel, Vițcu P. Gheorghe din comuna Măxineni, județul Brăila, asigurat pentru suma de 10 000 lei și, plătiind o primă de asigurare de numai 12 lei, a primit de la A.D.A.S. suma de 3 500 lei pentru o invaliditate permanentă cu care a rămas în urma unui accident suferit în timp ce-și îngrijea animalele.

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR în perioada 29 sept. — 5 oct. 1972

Vineri 29 sept., ora 19: Ciclul: „România socialistă la pătrar de veac”. Simpozion: „Ampla valorificare a resurselor umane și materiale în procesul dezvoltării”. Vor vorbi: prof. dr. docent Victor Tufescu, prof. univ. dr. Aurel Cleja, prof. univ. dr. Vladimir Trebici. Urmează filmul documentar „Pădurile viitorului” și un film artistic.

Simbătă 30 sept., ora 19: Ciclul: „Problemele politice și ideologice actuale”. Lecția: „Dimensiunile interne și internaționale ale democrației socialiste”. Va vorbi: dr. Victor Duculescu, cercetător științific principal la Institutul de cercetări juridice. Urmează filmul documentar „Africa '72 — Republica Unită Tanzania” și un film artistic.

Luni 2 octombrie, ora 19: Ciclul: „Carta progresului României socialiste”. Simpozion: „Linii directoare ale dezvoltării României în deceniile următoare”. Va vorbi: prof. univ. dr. Ludovic Tövisl. „Ridicarea României la nivelul țărilor dezvoltate”. Va vorbi: prof. univ. dr. N.S. Stănescu, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice. Urmează filmul documentar: „Orizont științific” și un film artistic.

Mărti 3 octombrie, ora 19: Ciclul: „Morala în sfera de competență a opiniei publice”. În dezbateri: „Nici muncă fără piine, nici piine fără muncă”. Va vorbi: prof. univ. dr. Ion Șerbănescu. „Conlucrarea generațiilor și responsabilitatea socială”. Va vorbi: conf. univ. dr. Constantin Păunescu. „Perfecționarea repartiției în spiritul echității socialiste”. Va vorbi: conf. univ. dr. Otilia Dumitriu Popovici. Urmează filmul documentar „Să treacă vara” și un film artistic.

Miercuri 4 octombrie, ora 19: Rubrica: „Orizont științific sovietic”. Conferința: „Sputnik — primul pas al omenirii în explorarea Cosmosului”. Va vorbi: prof. dr. docent Constantin Drimbă, membru corespondent al Academiei R.S. România, director al Observatorului astronomic București. Urmează filmul documentar „Un an în spațiul cosmic artificial” și un film artistic.

Joi 5 octombrie, ora 19: Ciclul: „Estetica, arta și condiția umană”. Colocviu pe tema: „Substanța artei: realitatea social-istorică”. Participă: prof. dr. docent Ion Zamfirescu, Mircea Deac, critic de artă, Doru Popovici, compozitor. Colocviul va fi condus de Adrian Petringenu, critic de artă. Urmează filmul documentar „Universuri picturale” și un film artistic.

Au fost găsiți 25 de Tarzani

(Urmare din pag. a 4-a)

și peștii sînt prinși cu mîna pe sub pietre. Tasadaii fac baie în riu, dar nu-l străbat cu barca pentru că nu au un mijloc de transport adecuat. Ei nu se depărtează de altfel niciodată mai mult de o oră de mers de peștera

lor. Observații făcute asupra unor membri ai tribului au arătat că cea mai mare distanță străbătută într-o zi de un tasadai este de 2,5 km. Zona de alimentare, „teritoriul” tribului, este un cerc imaginar cu centrul în peșteră și cu raza de maximum 4 km.

Pînă acum nu se cunosc nici picturi, nici sculpturi, nici cîntece tasadai. Se pare că nu au sărbători, nici ceremonii, nici religie și nu se știe încă ce fac cu morții. Cercetări viitoare vor revela, însă, poate bogății folclorice deocamdată ținute secrete.

COOPERATIVELE MEȘTEȘUGĂREȘTI DIN JUDEȚUL BUZĂU

ASIGURĂ UN BOGAT SORTIMENT

DE BUNURI DE LARG CONSUM,

EXECUTATE LA UN ÎNALT NIVEL CALITATIV:

- Confecții pentru femei, bărbați și copii;
- Încălțăminte cu fețe din piele, precum și din înlocuitori de piele (p.v.c.);
- Tricotaje, marochinărie și articole matlasate pentru nou născuți (plăpumioare, pleduri, port-bebe, bonete etc);
- Basmale imprimate și plase din fire p.v.c.;
- Obiecte din răchită împletită.

TOAMNA ÎN MAGAZINE

A sosit toamna și... o dată cu ea noile modele de încălțăminte.

Faceți o economie importantă de timp notindu-vă în agenda dv. adresele magazinelor care desfac încălțăminte pentru sezonul rece.

„FLEXIBIL” — șoseaua Mihai Bravu nr. 135 și

„COMOD” — Calea Griviței 423 desfac încălțăminte pentru bărbați, femei și copii.

„CERBUL” — Calea Griviței 163 — încălțăminte pentru bărbați și femei.

„CĂPRIORA” — str. Lipsani nr. 78 — încălțăminte pentru copii.

„MOCASIN” — Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 19 — încălțăminte pentru bărbați.

„Str. Șelari nr. 4” — încălțăminte pentru femei.

„Str. Șelari nr. 6 și 9” — încălțăminte pentru bărbați.

RECOM

I.I.S. „TEXTILA”

• GALAȚI •

B-DUL REPUBLICII Nr.158 TEL.12187-12188

PRODUCE:

Țesături din bumbac și celofibră, imprimate, uni, în desene și culori moderne și variate

Familia și climatul ei

O veche legendă indiană povestește că la înțeleptul Sushruta a fost adus un copil bolnav căruia nimeni nu-i dibuise boala. Învățații timpului inclinau să creadă că „în pieptul băiatului sălășluiește un șarpe negru, de aceea îi vine atât de greu să respire”. Pe buzele înțeleptului, a înflorit un zîmbet tainic, dar el nu s-a grăbit să-l consulte pe micul pacient.

— Apropie-te, femeie, — i-a spus Sushruta mamei sperate —, poate că

Dragostea trebuie să fie mereu controlată de luciditate

șarpele care îi chinuiește pe băiat e chiar neliniștea ta...

După unsprezece secole de cînd, tradus în limba arabă, „Cuvînt despre Sushruta” a devenit cunoscut dincolo de hotarele Indiei, un specialist modern în psihiatria infantilă, doctorița germană Melita Sperling, continuă, parcă, fraza înțeleptului semilegendar: „Mama proiectează asupra copilului o parte a eului ei, pînă la-a-l face pe copil să-l simtă ca pe propriul său trup. De aici... sugestionarea copilului, transmiterea propriilor ei stări patologice”.

Și acum iată și exemple care ilustrează această idee.

Copilul unor cunoscuți a început să facă temperatură. Lună de lună termometrul arăta 37,7. La frageda vîrstă de cinci ani, micuțul era purtat de la un medic la altul, fără nici un rezultat. Totul era în regulă — inima, plămîni, sistemul nervos. După doi ani de peregrinări, a ajuns și la un neuropediatru. Acesta a fost intrigat de amănuntul că în timpul verii, pe care băiatul și-o petrecea la bunică, temperatura revenea la normal, pentru ca la întoarcerea copilului acasă să urce din nou. În același timp a fost intrigat și de neliniștea care o cuprindea pe mamă la ritualul, devenit obișnuit, al măsurării temperaturii: femeia începea să plîngă, fugea în altă cameră. Copilul punea starea ei de agitație și temperatura se ridica invariabil. Și atunci doctorul a înțeles că nu copilul, ci mama trebuia tratată.

Această mamă avea o poveste mai deosebită. Egoistă, capricioasă, ea nu izbutise să iubească pe nimeni cu adevărat pînă la nașterea copilului, cînd, întreaga-i rezervă afectivă neatinsă s-a revărsat asupra odraslei. Acestele de dragoste maternă se înteteau la cel mai mic semn de indispoziție. Această legătură s-a înrădăcinat inconștient în sufletul fragil al copilului. Micuțul se contamina de spaima mamei și cînd panica și agitația lor comună atingeau apogeul — adică în momentele ritualului termometrului — temperatura se ridica.

Sau greșeala altei mame, care sugestionîndu-se că suferă de nevroză cardiacă, avea obiceiul „să-și ia rămas bun de la cei dragi”, să dea „ultimele instrucțiuni” fiicei, să-și someze soțul să-i spună cîștit „pe cine o să aducă în casă după moartea ei” ș.a. Într-o zi, întorcîndu-se de la școală, fetița a povestit printre altele că în timpul orei de gimnastică a simțit o înțepătură în partea stîngă. Fără să spună un cuvînt, mama a luat-o de mîna și, cu un aer de înmormîntare, a dus-o la cabinetul medical. Doctorul a liniștit-o; realmente fetița nu avea nimic, un simplu junghi care ar fi trecut, desigur, neobservat.

Dar a doua zi, fetița a auzit-o pe mamă plîngîndu-se unei vecine: „Doctorul a spus că n-are nimic, dar eu sînt foarte îngrijorată, avem o ereditate grea, tatăl meu a murit de infarct...” Teama de boală și de moarte s-a instalat în sufletul copilului de paisprezece ani. Au început dureri „în regiunea inimii”, care „răspund în omoplutul stîng” (cum auzise că se întîmplase cu bunicul). Mama, alarmată, o îndopa cu doborîci și cine știe ce turnură ar fi luat lucrurile, dacă un neuropediatru n-ar fi dat indicația salutară de a izola copilul de părinți. După un timp petrecut la o mătușă echilibrată și calmă, fetița s-a întors acasă complet vindecată, fără să fi luat nici un medicament.

Și încă un caz, oarecum asemănător, cînd un băiețel „s-a îmbolnăvit” din cauză că părinții lui, bine intenționați, l-au speriat în scopuri educative, că moare de holeră dacă mănîncă fructele nespălate. (Apropo de sperietura în scopuri educative, fac o greșală de neiertat părinții care vor să-și cumințească odraslele amenințîndu-le cu neena doctorul care le face injecție. Cînd realmente au nevoie de injecție, acești copii fac adevărate traume psihice).

Ce concluzie putem desprinde din aceste exemple? Bineînțeles, trebuie să fim foarte atenți cu sănătatea copiilor noștri, dar și față de felul cum ne manifestăm grija. Apoi, să ne întrebăm, de cite ori e cazul, dacă nu cumva bolnavi sîntem noi și nu copilul. În general un specialist nu poate consulta cu folos maxim un copil bolnav în afara relațiilor cu partenerii de bază ai acestuia — mama și tatăl — sau cu întreaga „echipă” a celor din jur. Căci un bolnav trebuie privit ca o parte a organismului familial sau școlar, ca o structură socială și psihică unică.

V. Șatcenin

SPORT

Două întrebări pentru șapte magnifici

După recent încheiata Olimpiadă de la München, șapte proaspeți campioni au fost rugați de ziaristi să răspundă la două întrebări:

1. Ce calități sînt necesare unui campion olimpic?
2. Care este cel mai remarcabil campion olimpic al erei moderne? Iată răspunsurile.

Valeri Borzov:

- 1) Un adevărat campion olimpic trebuie să aibă nervi tari, rezistență și inteligență acută și suplă.
- 2) Admirabilul atlet american de culoare Jesse Owens.

Elena Petușkova:

1. Putere de concentrare în clipele hotărîtoare, voința de a învinge. De cite ori nu s-a întîmplat ca un sportiv admirabil să arate la întrecerile olimpice ca un începător!

— De ce ai înțepenit acolo?...

— Chiar acum a făcut tătucu colțul!

2. Mi-e foarte greu să mă pronunț. Au fost atîți atleți remarcabili, adevărată întrușchirare a spiritului olimpic... Totuși, l-aș numi pe Boris Șahlin.

Victor Saneev:

1. Dirzenia.
2. Mark Spitz.

Liudmila Braghina:

1. Campionul olimpic trebuie să fie un om echilibrat, modest. Expresia „calm olimpic” nu e deloc întîmplată.
2. Jocurile Olimpice de la Melbourne au fost supranumite Olimpiada lui Vladimir Kuț. Pentru mine, el este un model de campion olimpic.

Jan Talts:

1. La München au evoluat mulți sportivi de clasă egală. Dar pe pedestal au urcat nu numai niște atleți admirabili pregătiți din punct de vedere fizic, ci și niște „suflete tari”, oameni curajoși, cu o voință de fier. Adevărați campioni.
2. Discobolul american Alfred Ortera. Avea o calitate rară: aceea de a realiza la Jocurile Olimpice cele mai bune aruncări ale sale.

Alexandr Medvid:

1. Voința aprigă de a învinge, o „răutate” sportivă pozitivă, dorința fierbinte de a-ți dovedi într-o întrecere cîștită superioritatea față de parteneri.
2. Liudmila Pinaeva. A învins și la Tokio, și la Mexico, și la München. O prefer pe Pinaeva și nu, să zicem, pe Mark Spitz, pentru că sînt incredintat că a învinge la trei olimpiade e mult mai greu și mai vrednic de stimă decît a cuceri șapte medalii la una singură. Și apoi, să nu uităm, numai netația dă această posibilitate.

Alexandr Roșcin:

1. Un campion olimpic trebuie să fie puternic cu truoul și cu spiritul.
2. Campionul olimpic „al tuturor timpurilor” s-a născut la München. Este Valeri Borzov.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul dorit? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea din mai ales dacă ea este de interes general.

Aniversare

I.

Cînd s-a constituit U.R.S.S.?

Mircea Constantin
Anina
Jud. Maramureș

R.

Anul acesta va fi sărbătorită împlinirea a 50 de ani de la constituirea U.R.S.S.

dialog -
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog a
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

După victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, primejdia încercării capitaliste și a unei agresiuni din afară au impus unirea republicilor sovietice socialiste într-un stat unional capabil să asigure securitatea externă, succesul dezvoltării economice interne, precum și libertatea dezvoltării naționale a popoarelor.

Așa se face că, la Conferința delegațiilor plenipotenciare ale Federației Ruse, Ucrainei, Belarusiei și Federației Transcaucaziene, întrunită la 29 decembrie 1922, a fost dezbătut proiectul de Declarație și proiectul de Tratat cu privire la constituirea U.R.S.S. În ziua de 30 decembrie 1922, cu prilejul deschiderii Primului Congres al Sovietelor din întreaga Uniune, a avut loc constituirea U.R.S.S.

I.

Aș vrea să știu cine a fost Daniil Sihastrul și ce se știe despre el.

Fillimon Gavrilă
Baia-Borșa
Jud. Maramureș

R.

Sihastrul Daniil a intrat de mult în legendă, dar, spre deosebire de alte personaje legendare, el a existat cu adevărat. Acest adevăr ne este atestat de mormîntul sihastrului, aflător la mănăstirea Voroneț.

Pisania acesteia arată că mănăstirea Voroneț a fost construită în mai puțin de patru luni (26 mai — 14 septembrie 1488) pe locul chiliei și schitului de lemn unde, retras de lume, a păstorit părintele Daniil.

În „Letopisețul Țării Moldovei”, Neculce povestește că sihastrul Daniil l-a sfătuit și îmbărbătat pe Ștefan cel Mare în momentele de grea cumpănă după înfringerea de la Războieni (1476). Adu-nîndu-și din nou bastea, domnitorul Moldovei i-a învins pe cotorpitorii otomani, după care a înălțat Voronețul, unde se păstrează lespedea pusă de domn pe mormîntul schimnicului Daniil din pronaosul bisericii.

CORESPONDENȚĂ SENTIMENTALĂ

Ciitorii între ei

„Mă numesc Reif Genort Alexer, am 20 de ani, studii medii, îmi plac foarte mult psihologia, filozofia și natura. Aș dori un schimb de corespondență cu tineri din toată țara. Adresa mea: Calea Moșilor nr. 332, ap. 1 parter, sector III, Of. poștal 39, București”.

„Mă numesc Paula Niță, sînt elevă în anul I la liceul teoretic din comuna Bucecea, județul Botoșani și aș dori să corespundez cu tineri și tinere din întreaga țară pe diferite teme”.

„Doresc foarte mult să corespundez cu tineri și tinere din toată țara pe teme de creație literară proprii în special și pe alte diferite teme în general. Schenk Wilhelm Cristian, Mina „I Mai”-Vulcan, nr. 20, județul Brașov.